

Vilniaus rajono savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano keitimas

TPDRIS Nr.: S-RJ-41-24-107

Konkretizuoti sprendiniai

Vilniaus rajono savivaldybės administracija

Planavimo organizatorius: Vilniaus rajono savivaldybės administracija

Rengėjas: Nomine Consult, UAB

Projekto Nr. EN24078

Vilnius 2025

Nomine Consult UAB
J. Tumo - Vaižganto 8 - 1
01108 Vilnius
info.lt@nomineconsult.com

Nomine Consult OÜ
Akadeemia tee 21/3
12618 Tallinn
info.ee@nomineconsult.com

Teritorijų planavimo dokumentą parengusių specialistų sąrašas:

Eil. Nr.	Pareigos	Vardas Pavardė
1.	PV	Gintvilė Žvirblytė (atestato Nr. TVP 0024)
2.	PV	Eglė Biekšienė
3.	Inž.	Saulius Naudžiūnas

Turinys

Santrumpos	4
Bendrieji duomenys apie Planą.....	5
1. Vilniaus rajono savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai, uždaviniai ir siektini rodikliai.....	6
2. Vilniaus rajono suskirstymas šilumos vartotojų teritorijomis	9
3. Aprūpinimo šiluma būdų ir (arba) naudotinių kuro bei energijos rūšių šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose reglamentas.....	10
4. Šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros plėtros ir modernizavimo sprendiniai	14
5. Plano sprendinių įgyvendinimas.....	16
6. Bendrieji reikalavimai planuojant, projektuojant ir statant šilumos gamybos ir tiekimo inžinerinės infrastruktūros statinius.....	18
7. Grafinė dalis.....	20

Santrumpos

Santrumpa	Paiškinimas
APVA	Aplinkos projektų valdymo agentūra
CŠT	Centralizuotas šilumos tiekimas
ES	Europos Sąjunga
ILTE	Nacionalinis plėtros bankas
NO ₂	Azoto dioksidas
KD _{2,5}	Smulkios kietosios dalelės
LR	Lietuvos Respublika
Planas	Vilniaus rajono šilumos ūkio specialiojo plano keitimas
PSO	Pasaulinė sveikatos organizacija
SLD	Statybą leidžiantys dokumentai
SPAV	Strateginis poveikio aplinkai vertinimas
Šilumos reglamentas	Aprūpinimo šiluma būdų ir (arba) naudotinių kuro bei energijos rūšių šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose reglamentas
TPDRIS	Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinė sistema

Bendrieji duomenys apie Planą

Plano pavadinimas: Vilniaus rajono šilumos ūkio specialiojo plano keitimas.

Planavimo organizatorius: Vilniaus rajono savivaldybės administracija, Rinktinės g. 50, LT-09318 Vilnius; tel.: (8-527) 51961, el. paštas: vrsa@vrsa.lt, interneto svetainė:

<https://vrsa.lt>.

Rengimo pagrindas: Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2023 m. rugpjūčio 23 d. sprendimu Nr. T3-218 „Dėl Vilniaus rajono šilumos ūkio specialiojo plano, patvirtinto Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2019 m. lapkričio 22 d. sprendimu Nr. T3-433 „Dėl atnaujinto Vilniaus rajono šilumos ūkio specialiojo plano patvirtinimo“, keitimo procedūros“

Planuojama teritorija: Vilniaus rajono savivaldybės teritorija.

Teritorijų planavimo rūšis ir lygmuo: savivaldybės lygmens specialusis planas

Plano rengimo etapas: parengiamasis, rengimo etapas, baigiamasis etapas.

Visuomenės informavimo tvarka: viešinio procedūros atliekamos Visuomenės informavimo nuostatose nustatyta bendrąja teritorijų planavimo dokumentų viešinio procedūrų tvarka.

Informacija apie SPAV: Vyriausybės nustatyta tvarka atliekama Plano atranka strateginiam pasekmių aplinkai vertinimui atlikti.

Planavimo dokumento Nr. TPDRIS sistemoje: S-RJ-41-24-107

Plano tikslai:

1. Įgyvendinant Nacionaliniame pažangos plane nustatytus sprendinius ir priemones, suformuoti ilgalaikes Savivaldybės šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros kryptis, siekiant užtikrinti tvarų, saugų, patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai.
2. Suderinti valstybės, savivaldybės, energetikos įmonių, fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių interesus aprūpinant vartotojus šiluma ir energijos ištekliais šilumos gamybai.
3. Reglamentuoti aprūpinimo šiluma būdus ir (arba) naudotinas kuro bei energijos rūšis šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose.
4. Numatyti preliminaras investicijų apimtis, finansavimo poreikį ir finansavimo šaltinius į šilumos ūkio plėtrą ir modernizavimą.

Informacija apie SPAV: Vyriausybės nustatyta tvarka atlikta Plano atranka strateginiam pasekmių aplinkai vertinimui atlikti ir priimtas sprendimas neatlikti pilno strateginio poveikio aplinkai vertinimo.

1. Vilniaus rajono savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai, uždaviniai ir siektini rodikliai

Sprendiniais nustatomi Vilniaus rajono savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai, uždaviniai, priemonės ir siektini rodikliai atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 8 d. nutarimu Nr. 1064 patvirtintos *2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos Energetikos plėtros programos* nuostatas. Plano sprendiniai atliepia Programos 6.3 ir 6.5 uždavinius, nukreiptus į atsinaujinančių energijos išteklių dalies didinimą šilumos gamyboje, energijos vartojimo efektyvumo didinimą tiek centralizuoto šilumos tiekimo, tiek decentralizuotose šildymo sistemose, šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimą bei energijos nepritekliaus rizikos mažinimą gyventojams. Taip pat Plane suplanuotos CŠT sistemų modernizavimo, tinklų atnaujinimo, šilumos gamybos įrenginių efektyvumo didinimo ir AEI integracijos priemonės atitinka Programoje numatytas pažangos priemones: 03-001-06-03-04, 03-001-06-03-05 ir 03-001-06-05-01¹.

Vadovaujantis Šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnio 1 punktu, Plano sprendiniais siekiama, kad 2030 metais Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje tiekiamos šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir atliekinės šilumos, dalis šilumos energijos balanse sudarytų ne mažiau kaip 90 procentų.

Vilniaus rajono savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai:

1. Užtikrinti tvarų, saugų, patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai
2. Mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro
3. Mažinti aplinkos oro taršą
4. Mažinti poveikį klimato kaitai

Vilniaus rajono savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikių tikslų įgyvendinimui šiame Plane numatyti uždaviniai, priemonės ir rodikliai pateikti žemiau.

---

¹ Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos Energetikos plėtros programos pažangos priemonės: Nr. 03-001-06-03-04 „Igyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones“, Nr. 03-001-06-03-05 „Igyvendinti AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai didinančias priemones centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje“, Nr. 03-001-06-05-01 „Igyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“

1. Uždavinys: Didinti atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) dalį centralizuotame šilumos tiekime Priemonės:

- 1.1. Palaiapsniui modernizuoti CŠT katilines, diegiant didelio efektyvumo įrenginius, naudojančius AEI.
- 1.2. Skatinti atliekinės šilumos ir/ar saulės energijos integravimą į CŠT sistemas.

Rodikliai:

- AEI dalis kuro balanse CŠT sistemose, % (nuo 19 % 2024 m. iki 90 % 2030 m. ir 100 proc. 2050 m.)
- efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemų skaičius (nuo 4 vnt. 2024 m., iki 18 vnt. 2030 m.)

2. Uždavinys: Didinti AEI dalį namų ūkių šildymui Priemonės:

- 2.1. Aprūpinimo šiluma reglamentu skatinti individualių namų bei daugiabučių prijungimą prie efektyvių ir AEI naudojančių CŠT.
- 2.2. Skatinti savivaldybės valdomų pastatų jungimą prie CŠT.
- 2.3. Nustatyti aprūpinimo šiluma reglamentą, ribojantį iškastinio kuro naudojimą šildymui CŠT zonose.
- 2.4. Skatinti AEI technologijų diegimą (šilumos siurbliai, saulės kolektoriai) ten, kur prijungimas prie CŠT negalimas.

Rodikliai:

- AEI dalis namų ūkių sunaudojamos šilumos balanse, % (2030 m.: ≥80 %; 2040 m.: 100 %)
- Naujai prijungtų prie CŠT pastatų plotas, m²

3. Uždavinys: Didinti energijos vartojimo efektyvumą Priemonės:

- 3.1. Atnaujinti senus CŠT tinklus, mažinant šilumos nuostolius.
- 3.2. Diegti modernius šilumos punktus ir šilumos vartojimo reguliavimo priemones.
- 3.3. Diegti išmaniają šilumos apskaitą.
- 3.4. Skatinti pastatų renovaciją bei energinio efektyvumo priemonių diegimą.

Rodikliai:

- Atnaujintų CŠT tinklų ilgis, m
- Vidutiniai šilumos nuostoliai CŠT tinkluose, %
- Modernizuotų šilumos punktų, įrengiant šilumos vartojimo reguliavimo priemones ir šilumos apskaitos prietaisus su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija skaičius, vnt.

4. Uždavinys: Didinti CŠT vartotojų skaičių ir sistemų apkrovą**Priemonės:**

- 4.1. Praplėsti CŠT zonas, įtraukiant tankiai užstatytas teritorijas.
- 4.2. Riboti atsijungimą nuo CŠT.
- 4.3. Privalomai vertinti modernizuojamų savivaldybės pastatų prijungimo prie CŠT galimybes.
- 4.4. Skatinti daugiabučių ir viešųjų pastatų jungimą prie CŠT sistemų.

Rodikliai:

- Prijungtų vartotojų skaičius per metus, vnt.
- Vidutinis šilumos poreikio tankis tinkluose, MWh/m/metus
- CŠT zonose prijungtų pastatų dalis, %

2. Vilniaus rajono suskirstymas šilumos vartotojų teritorijomis

Šiose Vilniaus rajono savivaldybės teritorijose su esamomis centralizuoto šilumos tiekimo sistemomis apibrėžiamos šilumos vartotojų teritorijos: Nemenčinės m., Bezdonių mstl., Maišiagalos mstl., Pagirių k., Baltosios Vokės k., Valčiūnų k., Skaidiškių k., Nemėžio k., Kalviškių k., Kalvelių k., Marijampolio k., Juodšilių k., Lavoriškių k., Vėliučionių k., Rudaminos k., Didžiųjų Kabiškių k., Rudausių k., Raudondvario k., Paberžės k., Didžiosios Riešės k., Riešės k., Avižienių k., Buivydiškių k., Bukiškių k. ir Vaidotų k., Kreivalaužių k. ir Tuščiaulių k.

Likusi Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos dalis sudaro vieną šilumos vartotojų teritoriją – necentralizuotą zoną. Kadangi Sužionių k. veikusi sistema 2023 m. buvo panaikinta, Sužionių k. 2019 m. nustatyta CŠT zona taip pat naikinama ir ši teritorija patenka į necentralizuotą zoną.

Nustatytos šilumos vartotojų teritorijų ribos pažymėtos grafinėje Plano dalyje (brėžiniuose).

Šilumos vartotojų teritorijoms taikomas aprūpinimo šiluma būdų ir (arba) naudotinių kuro bei energijos rūšių šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose reglamentas (toliau – šilumos reglamentas) pateikiamas šio aiškinamojo rašto 3 skyriuje ir grafinėje Plano dalyje (brėžiniuose).

3. Aprūpinimo šiluma būdų ir (arba) naudotinių kuro bei energijos rūšių šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose reglamentas

Vadovaujantis šilumos ūkio įstatymo 8 straipsniu ir šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisyklių 10.3 papunkčiu ir planavimo tikslais, Planu nustatomas aprūpinimo šiluma būdų ir naudotinių kuro bei energijos rūšių šilumos gamybai reglamentas, taikomas šilumos vartotojų teritorijoms. Šilumos reglamente nurodomi galimi ir alternatyvūs šildymo būdai, siekiant tenkinti šilumos vartotojų poreikius pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai.

Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje nustatytas dviejų tipų šilumos reglamentas:

1. **CŠT zona** (centralizuotai šiluma aprūpinamų šilumos vartotojų teritorijos);
2. **Necentralizuota zona** (šilumos vartotojų teritorijos, kuriose šiluma gaminama vietiniuose įrenginiuose).

Rengiant šilumos reglamentą, buvo įvertintos nuo 2024 m. spalio 1 d. įsigaliojusios Aplinkos oro apsaugos įstatymo nuostatos, įskaitant 10 straipsnio 8 dalyje numatytą galimybę savivaldybės teritorijoje apriboti ar uždrausti tam tikrų rūšių kuro naudojimą, bei 13 straipsnio 6 dalyje nustatytą draudimą deginti kietąjį iškastinį kurą. Remiantis Vilniaus rajono teritorijoje atliekama oro kokybės stebėseną, oro užterštumas $KD_{2,5}$ ir NO_2 neviršija PSO rekomenduojamų vienu metų vidurkių, todėl šiuo metu teisinio pagrindo taikyti kuro naudojimo apribojimų nėra.

Kadangi didesnis oro užterštumas yra stebimas Nemenčinės m., Juodšilių k. ir Rudaminos k., ir Riešės k., šiose teritorijose (išskyrus Riešės k., kuriame pernelyg mažas šilumos vartotojų tankis) siekiama išlaikyti ir plėsti CŠT sistemas ir keisti šilumos gamybai naudojamą kurą mažiau taršiu, tokiu būdu mažinant papildomą oro taršą dėl šilumos gamybos neefektyviuose namų ūkių ir vietinių katilinių katiluose.

Aprūpinimo šiluma būdo bei naudojamo kuro šilumos gamybai reglamentas Vilniaus rajono teritorijoje

	1. CŠT zona (centralizuotai šiluma aprūpinamų šilumos vartotojų teritorijos)
	<p>1.1. Išduodant statybą leidžiančius dokumentus, numatomas aprūpinimas šiluma ir (arba) vėsoma iš centralizuoto šilumos tiekimo sistemos, išskyrus 1.2. ir 1.3. Šilumos reglamento punktuose numatytus atvejus.</p> <p>1.2. Kai statinio prijungimas prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos negalimas dėl techninių galimybių, ekonominio nepagrįstumo ar teritorijoje taikomų ribojimų (pvz., nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, aplinkosauginių ar žemės naudojimo apribojimų), šilumos tiekėjas pateikia raštišką atsisakymą su pagrindimu. Tokiu atveju numatomas vietinių šilumos ir (arba) vėsumos gamybos įrenginių įrengimas, pirmenybę teikiant atsinaujinančius energijos išteklius</p>

<p>naudojantiems įrenginiams, kuriuose šiluma gaminama nedeginant kuro (pvz., šilumos siurbliams).</p> <p>1.3. Išduodant statybą leidžiančius dokumentus pavieniams vienbučiams ar dvibučiams gyvenamiesiems namams, statytojas gali pasirinkti prisijungti prie CŠT sistemos ar įrengti vietinius šilumos ir (arba) vėsumos gamybos įrenginius, teikiant pirmenybę atsinaujinančius energijos išteklius naudojantiems įrenginiams, kuriuose nėra deginamas kuras.</p> <p>1.4. Esamų CŠT vartotojų atsijungimas nuo CŠT laikomas neatitinkančiu specialiojo plano sprendinių, atsijungimas galimas šiam atvejui LR teisės aktu nustatyta tvarka.</p>	
Likusi savivaldybės teritorija	2. Necentralizuota zona (šilumos vartotojų teritorijos, kuriose šiluma gaminama vietiniuose įrenginiuose)
<p>2.1. Šioje zonoje šiluma gaminama vietinėse katilinėse ir kituose šilumos gamybos įrenginiuose, taikomi tik bendri Lietuvos Respublikos teisės aktais numatyti apribojimai.</p>	

3. Bendrosios nuostatos ir rekomendacijos

- 3.1. Vadovaujantis LR aplinkos oro apsaugos įstatymo 3 straipsniu, Šilumos reglamentu siekiama užtikrinti, kad didinant gyventojų tankumą teritorijose, kuriose galima užtikrinti centralizuotą šilumos tiekimą, nauji šilumos vartotojai šilumos energija būtų aprūpinami centralizuotai arba šilumos energijos gamybai naudotų netaršias šilumos gamybos technologijas (elektros, saulės ar geoterminę energiją);
- 3.2. Vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnio 5 dalies nuostata, šilumos vartotojas gali pasirinkti norimą alternatyvią energijos ar kuro rūšį. Elektros, geoterminės energijos ir kiti ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai tinkami naudoti visoje savivaldybės teritorijoje.
- 3.3. Visose šilumos vartotojų teritorijose (zonose), išskyrus necentralizuotą zoną, finansinėmis ir teisinėmis priemonėmis pirmiausia turi būti skatinamas prisijungimas prie CŠT sistemų. Vietinių netaršių šilumos gamybos technologijų, tokių kaip šilumos siurbliai, geoterminiai ir saulės šilumos sprendimai, skatinimas gali būti taikomas tik necentralizuotoje zonoje arba kitose zonose gavus šilumos tiekėjo atsisakymą prijungti prie CŠT sistemos. Šią nuostatą būtina įtraukti į savivaldybės rengiamas viešųjų ir daugiabučių pastatų renovacijos programas.
- 3.4. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo 4 straipsnio 3 dalimi ir siekiant įgyvendinti šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytus aplinkos oro apsaugos prioritetus, Vilniaus rajono savivaldybės taryba, nustačius Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomenduojamo aplinkos oro užterštumo lygio viršijimą, privalo savivaldybės strateginiuose

dokumentuose numatyti papildomas aplinkos oro kokybės valdymo priemonės, įskaitant sprendimą apriboti arba uždrausti tam tikrų rūšių kuro naudojimą tose savivaldybės teritorijos dalyse, kuriose pagal aplinkos monitoringo duomenis viršijamos Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomenduojamos $KD_{2,5}$ ar NO_2 metinės koncentracijos.

- 3.5. Esant rizikai viršyti PSO rekomenduojamą užterštumo lygį, gali būti taikomas reikalavimas, kad planuojant vietinius kietąjį kurą deginančius šilumos ir (ar) vėsumos gamybos įrenginius, statytojas privalėtų pateikti įvertinimą, pagrindžiantį, jog įrengus numatytą įrenginį (katilinę) nebus viršijamos ribinės ar rekomenduojamos aplinkos oro užterštumo vertės. Šilumos siurbliai, ypač oras-vanduo ir oras-oras tipo, eksploatacijos metu gali skleisti įvairaus dažnio garsą, įskaitant tiek įprastą triukšmą, tiek žemadažnį garsą ir infragarsą. Priklausomai nuo įrenginio galios, veikimo režimo, įrengimo vietos bei pastato konstrukcijos ypatybių, šie garsai gali būti juntami gyvenamosiose ar visuomeninėse patalpose kaip nuolatinis foninis triukšmas, vibracija ar spaudimo pojūtis. Triukšmo lygis patalpų viduje turi atitikti Lietuvos higienos normų HN 33:2011 „Leistinas triukšmo lygis gyvenamuosiuose ir viešuosiuose pastatuose“ bei HN 30:2018 „Infragarsas ir žemadažnis garsas: ribiniai dydžiai gyvenamosiose, specialiosiose ir visuomeninėse patalpose“ reikalavimus. Todėl, planuojant šilumos siurblių, ypatingai didesnės galios, įrengimą šalia gyvenamosios ar visuomeninės paskirties pastatų, rekomenduojama atlikti akustinį vertinimą ar modeliavimą, įskaitant ir žemų dažnių komponentės analizę, siekiant užtikrinti, kad skleidžiamas garsas neviršytų nustatytų ribinių dydžių.
- 3.6. Vadovaujantis Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 4 punktu, šilumos vartotojai turi teisę nutraukti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo-pardavimo sutartis ir atjungti viso pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemos įrenginius nuo šilumos tiekimo sistemos, jeigu ši sistema neatitinka efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos reikalavimų ir šilumos vartotojams neužtikrinamas efektyvus centralizuotas šilumos tiekimas ir šilumos vartotojai pastato energinio naudingumo sertifikatu gali pagrįsti, kad numatytas pastato apsirūpinimo šiluma ir (ar) karštu vandeniu iš atsinaujinančių išteklių energijos būdas užtikrins ne mažiau kaip 20 procentų didesnę šilumos tiekimo sistemos energinį naudingumą.
- 3.7. Efektyvus šilumos tiekimas 2024 m. buvo užtikrinamas šiose Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje veikiančiose CŠT sistemose: Skaidiškių k., Vaidotų k. Juodšilių k., Tuščiaulių k.
- 3.8. Įgyvendinus specialiojo plano sprendinius, papildomai efektyvus šilumos tiekimas iki 2030 m. bus užtikrinamas šiose Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje veikiančiose CŠT sistemose: Nemenčinės m., Bezdonių mstl., Maišiagalos mstl., Baltosios Vokės k., Valčiūnų k., Skaidiškių k., Pagirių k., Rudaminos k., Nemėžio k., Buivydiškių k., Bukiškio k., Avižienių k. (Sudervės g.), Kalviškių k., Raudondvario k., Kreivalaužių k., Kalvelių k. ir Vėliučionių k.

- 3.9. Vadovaujantis LR Šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 4 punktu, daugiabučio namo šildymo ir (ar) apsirūpinimo karštu vandeniu būdas keičiamas Statybos įstatymo nustatyta tvarka remontuojant pastatą.

4. Šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros plėtros ir modernizavimo sprendiniai

Vadovaujantis aukščiau įvardintais Vilniaus rajono savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiais tikslais ir uždaviniais, iki 2030 metų numatoma:

- 4.1. Rekonstruoti ir modernizuoti Nemenčinės m. CŠT sistemas, įvertinant Kranto g., Vasaros g. ir Ežero g. katilinių aptarnaujamų CŠT sistemų sujungimą ir vienos arba dviejų katilinių likvidavimą. Rekonstruojant ir modernizuojant Nemenčinės m. Kranto g., Vasaros g. ir Ežero g. CŠT sistemų katilines, įrengti šilumą iš AEI gaminančių arba/ir atliekinę šilumos energiją panaudojančius įrenginių, kondensacinių ekonomaizerių ir šilumos talpų derinius, leidžiančius užtikrinti, kad ne mažiau kaip 90 proc. CŠT vartotojų suvartojamos energijos sudarytų AEI energija, atliekinė šiluma, arba AEI energija ir atliekinė šiluma.
- 4.2. Rekonstruoti ir modernizuoti Valčiūnų k. CŠT sistemas, įvertinant katilinės Nr.1 ir Nr.2 aptarnaujamų CŠT sistemų sujungimą ir vienos iš katilinių likvidavimą. Rekonstruojant ir modernizuojant Valčiūnų kaimo katilinių Nr.1 ir Nr.2 CŠT sistemų katilines, įrengti šilumą iš AEI gaminančių arba/ir atliekinę šilumos energiją panaudojančius įrenginių, kondensacinių ekonomaizerių ir šilumos talpų derinius, leidžiančius užtikrinti, kad ne mažiau kaip 90 proc. CŠT vartotojų suvartojamos energijos sudarytų AEI energija, atliekinė šiluma, arba AEI energija ir atliekinė šiluma.
- 4.3. Rekonstruoti ir modernizuoti Maišiagalos mstl., Bezdonių mstl., Skaidiškių k., Pagirių k., Rudaminos k., Nemėžio k., Buivydiškių k., Bukiškio k., Baltosios Vokės k., Avižienių k. (Sudervės g.), Kalviškių k., Raudondvario k., Kreivalaužių k., Kalvelių k. ir Vėliučionių k., CŠT sistemų katilines įrengiant šilumą iš AEI gaminančių arba/ir atliekinę šilumos energiją panaudojančius įrenginių, kondensacinių ekonomaizerių ir šilumos talpų derinius, leidžiančius užtikrinti, kad ne mažiau kaip 90 proc. CŠT vartotojų suvartojamos energijos sudarytų AEI energija, atliekinė šiluma, arba AEI energija ir atliekinė šiluma.
- 4.4. Modernizuojant katilines, pasirenkant konkrečią šilumos gamybos technologiją ar jų derinį, taip pat naudojamus energijos išteklius, būtina užtikrinti, kad katilinės atitiktų nuo 2030 metų įsigaliosiančius sugriežtintus oro taršos kietosiomis dalelėmis reikalavimus.
- 4.5. Planuojant investicijas į šilumos gamybos modernizavimą, turi būti vertinamos šilumos gamybos technologijų įrengimo ir eksploatavimo sąnaudos, taip pat energijos išteklių kainos ir jų kitimo prognozės. Sprendimai turi būti grindžiami siekiu užtikrinti mažiausiomis sąnaudomis pagrįstą šilumos kainą vartotojams.
- 4.6. Užtikrinant patikimą ir efektyvų katilinių veikimą, sistemingai organizuoti reikalingus remonto darbus, tame tarpe, katilinių pastatų remontą, katilinių elektros instaliacijos keitimo darbus ir kitus remonto darbus pagal poreikį, nustatomą techninės būklės tikrinimo metu.
- 4.7. Palaipsniui perkloti senas šilumos tiekimo trasas, optimizuojant jų skersmenis pagal planuojamą šilumos poreikį ir naudojant iš anksto izoliuotus vamzdžius, tokiu būdu sumažinant šilumos tiekimo nuostolius.

- 4.8. Palaiptiesiems modernizuoti centralizuotai šiluma aprūpinamų pastatų šilumos punktus, įrengti šilumos vartojimo reguliavimo priemonės ir šilumos apskaitos prietaisus su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija.
- 4.9. CŠT zonose arba gretimose teritorijose statant naujus ar renovuojant esamus valstybės ar savivaldybės viešuosius pastatus, privaloma įvertinti galimybę šilumą ir (ar) vėšą tiekti iš esamų centralizuoto šilumos tiekimo sistemų, nepriklausomai nuo šių pastatų buvimo šilumos tiekimo zonose. Vertinimą atlieka ir pagrįstą raštišką atsakymą pateikia šilumos tiekėjas. Kai prijungimas prie CŠT yra techniškai ir ekonomiškai pagrįstas ir nėra negalimas dėl teritorijoje taikomų ribojimų (pvz., nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, aplinkosauginių ar žemės naudojimo apribojimų), tokie pastatai turi būti prijungiami prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos.
- 4.10. Šilumos vartotojų teritorijose, kuriose veikiančių CŠT sistemų linijinis šilumos vartojimo tankis yra mažesnis nei 0,5 MWh/metus/m, t.y. Marijampolio k., Didžiųjų Kabiškių k., Rudausių k., Didžiosios Riešės k., Riešės k., nustatoma galimybė naikinti CŠT sistemas ir atitinkamas CŠT šilumos zonas. Tačiau aprūpinimo būdo keitimas iš centralizuoto į necentralizuotą kiekvienoje iš šių teritorijų turi būti vertinamas atskirai, atsižvelgiant į kiekvienos iš CŠT sistemų būklę, nusidėvėjimo laipsnį, taip pat į galimybes renovuoti šiuo metu iš CŠT šildomus pastatus ir juose įrengti saugius, efektyvius, mažai taršius šilumos gamybos vietinius įrenginius.

5. Plano sprendinių įgyvendinimas

5.1. Vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymo 8 straipsniu, Planas atnaujinamas ne rečiau kaip kas 10 metų, atsižvelgiant į šilumos ūkio plėtros priemones, tikslus ir uždavinius, taip pat šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus reikšmingus veiksnius. Planas privalo būti atnaujintas ne vėliau kaip per 15 mėnesių nuo šilumos ūkio plėtros priemonių patvirtinimo ar jų pakeitimų įsigaliojimo ir atitikti LR šilumos ūkio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius.

5.2. Vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymo 8¹ straipsniu, šilumos ūkio specialiojo plano sprendinių įgyvendinimas finansuojamas iš įvairių šaltinių. Šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros priemonėms įgyvendinti numatoma naudoti Europos Sąjungos fondų lėšas, valstybės ir savivaldybės biudžetų asignavimus, šilumos tiekėjų bei kitų fizinių ir juridinių asmenų lėšas, taip pat kitas teisės aktų nustatyta tvarka gaunamas lėšas.

Įgyvendinant šio Plano sprendinius, turi būti pasinaudojama aktualiomis nacionalinėmis ir ES paramos programomis, skirtomis energetikos ir klimato kaitos švelninimo tikslams. Tarp pagrindinių finansavimo šaltinių yra ES struktūriniai fondai, administruojami Inovacijų agentūros ir APVA, Klimato kaitos programos lėšos, taip pat ILTE valdomos investicijų skatinimo priemonės. Atsižvelgiant į priemonių pobūdį, būtina užtikrinti savivaldybės biudžeto ir šilumos tiekėjų lėšų indėlį.

Savivaldybė ir (ar) šilumos tiekėjai privalo užtikrinti trūkstamą bendro finansavimo dalį, reikalingą Plano sprendiniams įgyvendinti. Konkrečios šilumos gamybos šaltinių modernizavimo, šilumos tiekimo tinklų plėtros ir atnaujinimo priemonės turi būti detalizuojamos šilumos tiekėjų rengiamuose investicijų planuose, suderintuose su šio Plano sprendiniais ir galiojančių finansavimo programų reikalavimais.

Finansavimo šaltiniai ir jų derinimo būdai turi būti parenkami atsižvelgiant į planuojamų priemonių ekonominį pagrįstumą, įgyvendinimo prioritetus ir techninį pasirengimą. Prioritetas teikiamas priemonėms, kurios padeda didinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą, energijos vartojimo efektyvumą, šilumos tiekimo patikimumą ir paslaugų kokybę bei mažina poveikį aplinkos oro kokybei.

5.3. Vadovaujantis LR šilumos ūkio įstatymo 8² straipsniu, šilumos tiekėjas, siekdamas įgyvendinti šilumos ūkio specialiojo plano tikslus ir priemones, parengia dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicijų planą ir teikia jį tvirtinti savivaldybės institucijai. Šilumos ūkio plėtros investicijų planas periodiškai atnaujinamas, užtikrinant, kad centralizuoto šilumos tiekimo sistema būtų laikoma efektyvia LR šilumos ūkio įstatymo 8³ straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytais terminais, bet ne rečiau kaip kas 3 metus ir iki einamųjų metų spalio 1 dienos teikiamas savivaldybės institucijai tvirtinti.

5.4. Taikant energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą, rekomenduojame parengti kvartalinės renovacijos investicinius planus, teikiant pirmenybę centralizuotai šiluma aprūpinamiems kvartalams.

5.5. Rengiant ar atnaujinant dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicijų planus būtina juos derinti su kvartalinės renovacijos investiciniais planais, arba daugiabučių gyvenamųjų namų ir viešosios paskirties pastatų, esančių CŠT zonose arba netoli jų, renovavimo planais.

5.6. Vadovaujantis LR statybos įstatymu ir LR teritorijų planavimo įstatymu, šio specialiojo plano sprendiniai yra privalomi ir įgyvendinami išduodant statybą leidžiančius dokumentus (toliau – SLD). Savivaldybės darbuotojas, išduodamas SLD, privalo užtikrinti, kad Šilumos reglamente numatyti vertinimai būtų įtraukti į pateiktus pastato Projektinius pasiūlymus ir kad statytojo deklaruojamas teritorijų planavimo dokumentų atitikimas apimtų ir šio Plano sprendiniais nustatyto Šilumos reglamento atitikimą.

5.7. Vadovaujantis LR aplinkos oro apsaugos įstatymu, Šilumos reglamentas turi būti sugriežtinamas, jeigu pagal LR aplinkos monitoringo įstatymą vykdomo aplinkos oro monitoringo duomenys rodo, kad savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje viršytas Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomenduojamas aplinkos oro užterštumo lygis. Vadovaujantis LR aplinkos oro apsaugos įstatymo 4 straipsnio 3 dalimi, savivaldybės taryba tokiu atveju privalo numatyti papildomas aplinkos oro kokybės valdymo priemones savivaldybės strateginiuose plėtros ir (ar) veiklos planuose.

Papildomos priemonės gali apimti apribojimus šilumos gamybai naudojamo kuro rūšims ir (ar) šilumos gamybos įrenginių eksploatacijai tose teritorijose, kuriose nustatytas padidintas oro taršos lygis ar jautrus gyventojų sveikatos kontekstas. Tarp galimų priemonių – draudimas naudoti kietąjį kurą individualiose katilinėse, įpareigojimas naudoti tik netaršias šilumos gamybos technologijas arba privalomas prijungimas prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemų.

5.8. Siekiant įgyvendinti Šilumos reglamente numatytas aplinkos oro kokybės valdymo nuostatas ir užtikrinti atitiktį LR aplinkos oro apsaugos įstatymo 4 straipsnio 3 daliai dėl Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomenduojamų užterštumo lygių laikymosi, savivaldybė turi užtikrinti, kad būtų vykdomas pakankamai išsamus, teritoriniu ir laikiniu požiūriu reprezentatyvus oro monitoringo duomenų surinkimas bei jų apibendrinimas. Savivaldybės parengtoje aplinkos monitoringo ataskaitoje turi būti pateikiamas aiškus atskirų teritorijų oro kokybės įvertinimas, siekiant identifikuoti vietas, kuriose būtina taikyti papildomas šilumos gamybai naudojamo kuro reguliavimo priemones pagal Aplinkos oro apsaugos įstatymą.

5.9. Rekomenduojama savivaldybės strateginiuose dokumentuose numatyti gyventojų informavimo priemones apie galimus teisinius ribojimus, siekiant skatinti atsisakyti kietojo iškastinio kuro naudojimo individualiuose šildymo įrenginiuose, ypač tankiau apgyvendintose teritorijose.

6. Bendrieji reikalavimai planuojant, projektuojant ir statant šilumos gamybos ir tiekimo inžinerinės infrastruktūros statinius

Rengiant šilumos gamybos ir tiekimo inžinerinės infrastruktūros teritorijų planavimo dokumentus, atsižvelgiant į šių dokumentų rengimo lygmenį, mastelį ir tikslus, ir/arba statinių projektus taikyti šiuos reikalavimus:

6.1 Numatyti šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros statinių ir (ar) teritorijų apsaugos zonas, nurodyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas. Nustatant specialiąsias žemės naudojimo sąlygas vadovautis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu.

6.2 Numatyti inžinerinius komunikacinius koridorius statinių prijungimui prie esamų inžinerinių tinklų, techninio projekto ruošimui gauti prisijungimo prie inžinerinių tinklų sąlygas. Išlaikyti vertikalius ir horizontalius atstumus nuo esamų inžinerinių statinių. Esant būtinybei numatyti trukdančių statybai veikiančių inžinerinių tinklų iškėlimą.

6.3 Projektuojant naują šilumos ūkio inžinerinę infrastruktūrą, vengti saugomų teritorijų, vadovautis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu ir kitais teisės aktais.

6.4 Vengti projektuoti šilumos inžinerinės infrastruktūros statinius kultūros paveldo teritorijose; Projektuojant kultūros paveldo objektų, kurių vertingųjų savybių pobūdis Archeologinis, teritorijose, jų apsaugos pozoniuose, privaloma vadovautis paveldo tvarkybos reglamentu PTR 2.13. 01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“.

6.5 Taikyti geologinės informacijos naudojimo, ekogeologinių sąlygų ir taršos jautrumo vertinimo rekomendacijas. Rekomenduojama planuojamoje teritorijoje įsivertinti inžinerines geologines sąlygas.

6.6 Rengiant šilumos gamybos ir tiekimo inžinerinės infrastruktūros teritorijų planavimo dokumentus ir/arba statinių projektus, privaloma įvertinti LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 109 straipsnio nuostatas, numatančias, kad aprobuotų atviru kasybos būdu (nuo žemės paviršiaus karjerais) išgaunamų žemės gelmių išteklių telkiniuose yra taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, kuriose draudžiama statyti statinius, įrengti įrenginius, tiesti inžinerinius tinklus (išskyrus statinius, įrenginius ar inžinerinius tinklus, skirtus šių telkinių eksploatavimui).

6.7 Teritorijoms, patenkančioms į vandenviečių apsaugos zonas yra taikomi LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 106 straipsnio reikalavimai, vandenviečių griežto režimo juostoje yra draudžiama bet kokia veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu.

6.8 Įvertinti esamas ir suplanuotas elektros perdavimo linijas bei jų apsaugos zonas. Įvertinti skirstomųjų elektros ir dujų tinklų apsaugos zonas, laikytis atstumų ir numatyti galimus tinklų iškėlimus. Jeigu planuojami ar projektuojami statiniai/teritorijos patenka esamų elektros tinklų apsaugos zonos, būtina vadovautis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis (elektros apsaugos tinklų zonų dydis nustatomas vadovaujantis šio įstatymo 24 straipsniu; elektros tinklų apsaugos zonose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos (draudžiamos veiklos, veikloms taikomi ribojimai) yra nurodomi šio įstatymo 25 straipsnyje), Elektros linijų ir instaliacijos įrengimo taisyklėmis, patvirtintomis Energetikos ministro 2011-

12-20 įsakymu Nr. 1-309, Elektros tinklų apsaugos taisyklėmis, patvirtintomis Energetikos ministro 2010-03-29 įsakymu Nr. 1-93.

6.9 Pažymėti esamus elektroninių ryšių tinklus, nustatyti jų apsaugos zonas ir užtikrinti ryšių infrastruktūros apsaugą. Užtikrinti RAIN tinklo apsaugą ir privažiavimus eksploatavimui.

6.10 Numatyti normatyvinius atstumus iki vandentiekio ir nuotekų tinklų.

6.11 Šilumos ūkio infrastruktūros statinių susikirtimai (prasilenkimai) bei gretimybė su inžineriniais tinklais turi būti sprendžiami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) statybos projektuose. Iki teritorijų planavimo dokumentų rengimo pradžios būtina kreiptis į inžinerinius tinklus eksploatuojančią įmonę dėl planavimo sąlygų išdavimo, taip pat, prieš pradėdant rengti statinių projektus ir (ar) kitą projektinę dokumentaciją, rekomenduojama kreiptis į inžinerinius tinklus eksploatuojančią įmonę dėl techninių reikalavimų projektavimui išdavimo.

6.12 Vadovautis priešgaisrinės saugos normomis. Taikyti Gaisrinės saugos normas teritorijų planavimo dokumentams rengti, patvirtintas Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-995/1-312-66.

6.13 Vadovautis miškų apsaugos ir miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis reikalavimais, įskaitant Miškų įstatymo 11 str. nuostatas.

6.14 Rengiant katilinių modernizavimo dokumentus, būtina vadovautis Aplinkos oro apsaugos įstatymu ir kitais oro kokybės reguliavimo teisės aktais, įvertinti planuojamos veiklos poveikį triukšmui, oro taršai ir kitiems aplinkos veiksniams.

6.15 Planuojant šilumos ūkio infrastruktūros statybos darbus melioruotoje žemėje, būtina vadovautis specialiaisiais apribojimais, numatytais LR specialiuųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo VI skyriuje.

6.16 Esant poreikiui, numatyti, kaip bus išspręsti melioracijos sistemų rekonstrukcijos klausimai, vadovaujantis Melioracijos techniniu reglamentu MTR 2.02.01:2006 „Melioracijos statiniai. Pagrindiniai reikalavimai“, kitais susijusiais teisės aktais ir normatyviniais dokumentais.

6.17 Įvertinti, kad pasienio ruože, valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje ir pasienio vandenyse su Baltarusijos Respublika taikomas pasienio teisinis režimas, nustatytas Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme. Vadovaujantis Aviacijos įstatymo 13 straipsnio nuostatomis, pasienio ruože ir 500 m atstumu abipus geležinkelio kelio, kuriuo vyksta Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos tarpvyriausybinuose susitarimuose nurodytų tranzitinių traukinių eismas, ašies statinių ir įrenginių, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra 30 m ir daugiau, statyba, rekonstravimas ar įrengimas turi būti suderinti su Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos.

6.18 Vadovautis kitais galiojančių normatyvinių dokumentų ir teisės aktų reikalavimais.

7. Grafinė dalis

Brėžinio Nr.	Planuojama teritorijos dalis	Mastelis
1	Nemenčinės miestas	1:5000
2	Bezdonių miestelis	1:5000
3	Maišiagalos miestelis	1:5000
4	Avižienių kaimas	1:5000
5	Baltosios Vokės kaimas	1:5000
6	Buivydiškių kaimas	1:5000
7	Bukiškio kaimas	1:5000
8	Didžiosios Riešės kaimas	1:5000
9	Didžiųjų Kabiškių kaimas	1:5000
10	Juodšilių kaimas	1:5000
11	Kalvelių kaimas	1:5000
12	Kalviškių kaimas	1:5000
13	Kreivalaužių kaimas	1:5000
14	Lavoriškių kaimas	1:5000
15	Marijampolio kaimas	1:5000
16	Nemėžio kaimas	1:5000
17	Paberžės kaimas	1:5000
18	Pagirių kaimas	1:5000
19	Raudondvario kaimas	1:5000
20	Riešės kaimas	1:5000
21	Rudausių kaimas	1:5000
22	Rudaminos kaimas	1:5000

Brėžinio Nr.	Planuojama teritorijos dalis	Mastelis
23	Skaidiškių kaimas	1:5000
24	Tuščiaulių kaimas	1:5000
25	Vaidotų kaimas	1:5000
26	Valčiūnų kaimas	1:5000
27	Vėliučionių kaimas	1:5000